

О.П.Ігнатенко

**РОЗДІЛЯЙ ТА ВОЛОДАРЮЙ -
ПРИНЦИПИ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ**

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

Київ-2013

УДК 69.059.1

ББК 38.7-38.9

I 26

Ігнатенко О.П.

Розділяй та володарюй - принципи побутових відходів.
Практичний посібник. - Київ, 2013. – 173 с.

У практичному посібнику наведено законодавчі та фінансово-економічні аспекти впровадження, розвитку та функціонування роздільного збирання побутових відходів, питання розробки місцевих програм поводження з побутовими відходами, схем санітарної очистки, інвестиційних програм підприємств, вимоги та рекомендації до технологічних аспектів переробки відсортованих побутових відходів, практика ефективного застосування законодавства в цій сфері, вимоги державного контролю та відповідальність, тарифна політика та ціноутворення, роз'яснення та коментарі щодо окремих положень законодавства в цій сфері.

Автор: **Ігнатенко Олександр Павлович**, кандидат економічних наук, директор Департаменту благоустрою територій та комунального обслуговування Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

У разі зацікавленості у придбанні практичного посібника «Розділяй та володарюй - принципи побутових відходів» звертатись за телефонами (050) 4437783.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРИВІТАННЯ ВІД ПРОЕКТУ DESPRO	6
РОЗДІЛ 1. СТАН ТА ЗАКОНОДАВСТВО	10
1.1. Стан та законодавство щодо роздільного збирання побутових відходів	10
1.2. Програмні засади впровадження роздільного збирання побутових відходів	19
1.3. Правила надання послуг з роздільного збирання побутових відходів	25
1.4. Тарифна політика роздільного збирання побутових відходів	46
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЧНІ ОПЕРАЦІЇ	61
2.1. Методика роздільного збирання побутових відходів	61
2.2. Транспортування побутових відходів	75
2.3. Будівництво підприємств сортування та переробки побутових відходів	83
2.4. Експлуатація підприємств сортування та переробки побутових відходів	113
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕРОБКА СКЛАДОВИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ	120
3.1. Переробка відсортованих відходів пластмас	120
3.2. Переробка відсортованих відходів паперу та картону	126
3.3. Переробка відсортованих відходів скла	132
3.4. Переробка відсортованої органічної речовини	137
РОЗДІЛ 4. КОНТРОЛЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	153
4.1. Питання контролю	153
4.2. Відповідальність за порушення законодавства	161
ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	167
ПІДТРИМКА ВИДАВАННЯ	
VEOLIA	174
REMONDIS	176
ЧЕРНІВЦІСІЛЬМАШ	178
ВОЛОДАР-РОЗ	180
КОБАЛЬТ	182
УКРПЕК	187
БЛАГОУСТРІЙ.INFO	188

ВСТУП

Ця крилата фраза латинською – «Divide et impera», що в перекладі «Розділяй та володарюй», з давнини увійшла в життя людства і знайома кожному. Вважають, що це був девіз зовнішньої політики Стародавнього Риму, але ніяких підтверджень на цей рахунок у стародавніх авторів не знайдено. Німецький поет Генріх Гейне (лист з Парижа від 12 січня 1842 р.) вважав, що автор цього девізу - македонський цар Філіп (382-336 до н.е.) - батько Олександра Македонського (359-326 до н.е.). Вважається, що першим правителем, офіційно який застосував цю фразу, був французький король Людовик XI (1423-1483 рр.), який сказав: «Diviser pour regner» - «Розділяти, щоб царювати». Вираз стало широко відомим завдяки французькому економісту і філософу П'єру Жозефу Прудону (1809-1865 рр.), який іронізував: «Divide et impera, поділяй і володарюй, розділяй, і ти будеш панувати, розділяй, і ти станеш багатий; розділяй, і ти обдуриш людей, і ти засліпиш їх розум, і ти насмієшся над справедливістю».

Звісно, світ змінився, як і змінилося відношення до цієї крилатої фрази. Але для сфери поводження з побутовими відходами вона має буквальне значення. В сфері поводження з побутовими відходами, щоб володарювати в конкурентній боротьбі на цьому ринку, потрібно запроваджувати сучасні методи та технології поводження з побутовими відходами, і насамперед це застосування роздільного збирання побутових відходів, що дає можливість вилучати ресурсоцінні компоненти, які дають додатковий дохід, та відповідно зменшити обсяг побутових відходів, що іде на захоронення.

В передових країнах світу, насамперед в європейських, близько 35% побутових відходів переробляються завдяки їх роздільному збиранню, з 15% отримується компост та біогаз, та близько 50% утилізуються, як правило спалюванням на енергетичні цілі з виробленням тепло-, електроенергії. Зменшити навантаження на довкілля шляхом 100% переробки та утилізації побутових відходів – ось основне завдання в сфері поводження з побутовими відходами. І такого показника вже досягли такі європейські країни як Швейцарія та Швеція.

В українському законодавстві, як в принципі і у світовому, такі завдання покладаються на органи місцевого самоврядування, а саме - вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів та надання якісних послуг в цій сфері, у тому числі обов'язок до впровадження роздільного збирання побутових відходів, а з 1 січня 2018 року встановлена заборона

захоронення неперероблених (необроблених) побутових відходів.

Саме тому практичний посібник призначається для керівників та фахівців органів місцевого самоврядування, підприємств та організацій, що здійснюють свою діяльність в сфері поводження з побутовими відходами, піклуються про довкілля та розвивають роздільне збирання побутових відходів.

У практичному посібнику наведено законодавчі та фінансово-економічні аспекти впровадження, розвитку та функціонування роздільного збирання побутових відходів, питання розробки місцевих програм поводження з побутовими відходами, схем санітарної очистки, інвестиційних програм підприємств, вимоги та рекомендації до технологічних аспектів переробки відсортованих побутових відходів, практика ефективного застосування законодавства в цій сфері, вимоги державного контролю та відповідальність, тарифна політика та ціноутворення, роз'яснення та коментарі щодо окремих положень законодавства в цій сфері.

Практичний посібник складається із 4 розділів і налічує 14 підрозділів за тематичними напрямками.

Перший розділ зосереджено на сучасному стані та загальних питаннях законодавства в сфері поводження з побутовими відходами, розробці схем санітарної очистки населених пунктів та програм поводження з побутовими відходами, правилах надання послуг з вивезення побутових відходів, порядку проведення конкурсу на надання цих послуг, аспектах тарифоутворення на послуги поводження з побутовими відходами та правилах визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів, і зокрема в контексті роздільного збирання побутових відходів.

У другому розділі йдеться про методику роздільного збирання побутових відходів, їх транспортування, будівництво та експлуатацію підприємств сортування та переробки побутових відходів.

Третій розділ стосується аспектів переробки складових побутових відходів, а саме: переробки відсортованих відходів пластмас, паперу, картону, скла та органічних речовин.

У четвертому розділі йдеться про питання контролю та відповідальність в сфері поводження з побутовими відходами, розмір штрафів за порушення законодавства.

Запропонований практичний посібник стане в нагоді всім, хто задіяний в питаннях поводження з побутовими відходами, буде їх практичним порадником у цій сфері, а для декого - настільною книгою в роботі.